

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

14.2.2025

Lausuntopyyntö 20.1.2025, NV2130/2025, VN2130/2025-MMM-2

RAJAJOKIKOMISSIO LAUSUNTO TORNIONJOEN KALASTUSSÄÄNNÖN MUUTOSTARPEISTA VUODELLE 2025

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää seuraavat näkökohdat:

Komissio toteaa ensiksi, että rajajokisopimuksen tavoitteena on, että kalakannan ja hyödyntämisen näkökulmasta on kohtuullinen ja oikeudenmukainen tasapaino kalastussäännön soveltamisalueella.

Kahden viimeisen vuoden aikana nousulohien määrä on jäänyt alle ennusteiden matalimman tason. Voidaan sanoa, että vuoden 2024 kalastuksen sääntely epäonnistui varmistamaan riittävän kutulohien määrän Tornionjoen vesistössä.

Komission kanta on, että kalastusrajoituksia ei ole nyt varaa höllentää. Myös joella tarvitaan kalastuksen rajoitustoimia, vaikka heikon lohivaelluksen syyt voivat olla muualla, tai monista tekijöistä johtuvia.

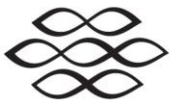
Myös muiden kalalajien kuin lohen tilanne huolestuttaa. Vaellussiian tila on heikentynyt pitkään ja Kilpisjärvellä on havainnointu paikallisen siian vähenemistä. Harjuskannat joessa ovat heikentyneet paikoitellen etenkin alemmilla jokiosuuksilla. Yli 500 kilometrin pituisessa vesistössä on syytä pohtia harjuksen kalastuksen sääntely paikallisiin olosuhteisiin soveltuvien määräyksin. Harjuksen tilanteesta tulisi saada ajantasaista tietoa, kuten alueellisesti myös muista kalalajeista.

Komissio muistuttaa lisäksi, että kalastusmatkailu on merkittävä elinkeino ja työllistäjä kylissä joen varrella. Sen edellytys on kestävä kalakannat. Koskikalastuskulttuurin elinvoimaisena säilyminen edellyttää myös toimia kalakantojen suojelemiseksi. Kalastussäännön rajoitusten kohdentaminen tulee tehdä suhteessa kalastuspaineeseen ja saaliskertymään syrjimättä mitään kalastusmuotoa.

Komissio toistaa jo usein aiemmin lausumansa, että on tarve pidemmän tähtäimen yhteiselle toimenpidekokonaisuudelle kalakantojen hoidossa. Rajajoen yhteinen suomalais-ruotsalainen vaelluskalastustrategia tulisi käynnistää yhteistyössä Rajajokikomission ja kalastuksen oikeudenomistajien ja sidosryhmien kanssa.

Mahdolliset kansalliset kalastuksen sääntelymahdollisuudet tulee ottaa käyttöön rannikon kalastuksessa. On perusteltua siirtää jokisuulla lohen merikalastuksen aloitusajankohta alarajalta 17.6 takarajalle 29.6. Viime vuonna Tornionjoen lohisaaliit olivat nähtävästi huomattavasti pienemmät kuin merellä saaliiksi kalastettu Tornionjoen lohi. Koska suurin saaliskertymä on merellä, niin suurin positiivinen vaikutus kutukantaan saadaan merikalastuksen rajoituksilla.

Komissio muistuttaa vuonna 2024 antamansa kalastussäännön muutoksia koskevan lausuntonsa sisällöstä myös nyt vuoden 2025 kalastussäännön muutoksista neuvoteltaessa:

https://www.fsgk.se/wp-content/uploads/2024/02/SRRJK_Lausunto_MMM_Kalastussaanto2024_20240222.pdf

Lopuksi komissio korostaa sitä, että paikalliset ja alueelliset näkökulmat tulee aidosti huomioida kalastussäännön muutoksissa kansallisten kalastuspolitiikkatoimien rinnalla.

Lausunnon on valmistellut komission sihteeri Annika Sallisalmi. Komissio on hyväksynyt lausunnon sähköpostimenettelyllä 14.2.2024 mennessä. Lausunto on tallennettu ACTA-diaarihallintajärjestelmään.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

TIEDOKSI Ruotsin meri- ja vesiviranomainen
Norrbottenin lääninhallitus
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Tornionlaakson kunnat
Tornionlaakson neuvosto